Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

29 päivänä lokakuuta 2015 *

Ennakkoratkaisupyyntö — Yhteisön tullikoodeksi — Asetus (ETY) N:o 2913/92 — 203 ja 204 artikla — Yhteisön ulkoinen passitusmenettely — Asetus (ETY) N:o 2454/93 — 365, 366 ja 859 artikla — Tullivelan syntyminen — Kysymys siitä, onko tavarat siirretty pois tullivalvonnasta vai ei — Velvollisuuden täyttämättä jättäminen — Passitusmenettelyn päättämisen laiminlyönti — Tavaroiden vienti Euroopan unionin tullialueen ulkopuolelle

Asiassa C-319/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylimmän oikeusasteen tuomioistuin, Alankomaat) on esittänyt 13.6.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 3.7.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

B & S Global Transit Center BV

vastaan

Staatssecretaris van Financiën,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: neljännen jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz (esittelevä tuomari), joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit D. Šváby, A. Rosas, E. Juhász ja C. Vajda,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.5.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— B & S Global Transit Center BV, edustajanaan adviseur B. Boersma,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Bulterman, M. Noort ja C. Schillemans,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato A. Collabolletta,

— Euroopan komissio, asiamiehinään L. Grønfeldt ja H. Kranenborg,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

kuultuaan julkisasiamiehen 16.7.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 20.11.2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1791/2006 (EUVL L 363, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 203 ja 204 artiklan tulkintaa sekä tietyistä asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1; jäljempänä soveltamisasetus) tiettyjen säännösten eli soveltamisasetuksen 365 ja 859 artiklan, sellaisena kuin ne ovat muutettuina 4.5.2001 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 993/2001 (EYVL L 141, s. 1; jäljempänä soveltamisasetuksen 365 ja 859 artikla), ja soveltamisasetuksen 366 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna 17.11.2008 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1192/2008 (EUVL L 329, s. 1; jäljempänä soveltamisasetuksen 366 artikla), tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat B & S Global Transit Center BV (jäljempänä B & S) ja Staatssecretaris van Financiën (valtiovarainministeriön valtiosihteeri) ja jossa on kyse sellaisista tulleista, jotka B & S:n on väitetysti maksettava, koska se on siirtänyt tavaroita pois tullivalvonnasta ilman, että se on päättänyt yhteisön ulkoisia passitusmenettelyjä (jäljempänä passitusmenettelyt), joihin se oli asettanut nämä tavarat.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Tullikoodeksi

3 Tullikoodeksin 37 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Yhteisön tullialueelle tuotavat tavarat ovat tuontihetkestä alkaen tullivalvonnassa. Niille voidaan tehdä tullitarkastuksia voimassa olevien säännösten mukaisesti.

2. Tavarat ovat tullivalvonnassa niin kauan kuin se on tarpeellista niiden tullioikeudellisen aseman määrittämiseksi, ja muut kuin yhteisötavarat ovat tullivalvonnassa, kunnes niiden tullioikeudellinen asema muuttuu, ne siirretään vapaa-alueelle tai vapaavarastoon taikka jälleenviedään tai hävitetään 182 artiklan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 82 artiklan 1 kohdan soveltamista.”

4 Tullikoodeksin 91 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Ulkoisessa passitusmenettelyssä on seuraavien tavaroiden voitava liikkua yhteisön tullialueella sijaitsevasta paikasta toiseen:

a) muut kuin yhteisötavarat tuontitullitta tai ilman muita maksuja ja niihin sovellettavia kauppapoliittisia toimenpiteitä;

– –”

5 Tullikoodeksin 92 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Ulkoinen passitusmenettely päättyy ja menettelynhaltijan velvoitteet on täytetty silloin, kun menettelyyn asetetut tavarat ja niitä koskevat asiakirjat esitetään määrätullitoimipaikassa kyseistä menettelyä koskevien säännösten mukaisesti.

2. Tulliviranomaiset päättävät ulkoisen passitusmenettelyn silloin, kun he pystyvät lähtötullitoimipaikassa saatavilla olevia ja määrätullitoimipaikassa saatavilla olevia tietoja vertaamalla osoittamaan, että menettely on asianmukaisesti päätetty [oikeammin: päättynyt].”

6 Tullikoodeksin 96 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Passituksesta vastaavan on oltava yhteisön ulkoisen passitusmenettelyn haltija. Tämän on:

a) esitettävä tavarat muuttumattomina tullille määrätullitoimipaikassa, määräajassa sekä ottaen huomioon tulliviranomaisten toteuttamat tunnistamistoimenpiteet;

b) noudatettava yhteisön passitusmenettelyä koskevia säännöksiä.”

7 Tullikoodeksin 203 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuontitullivelka syntyy, kun:

— tuontitullien alainen tavara siirretään säännösten vastaisesti pois tullivalvonnasta.

2. Tullivelka syntyy sinä ajankohtana, jona tavara siirretään pois tullivalvonnasta.

3. Velallisina ovat:

— henkilö, joka on siirtänyt tavaran pois tullivalvonnasta,

– –”.

8 Tullikoodeksin 204 artiklan 1 kohdan mukaan

”Tuontitullivelka syntyy, kun:

a) ei täytetä jotakin velvollisuutta, joka johtuu tuontitullien alaisen tavaran väliaikaisesta varastoinnista tai sen tullimenettelyn käyttämisestä, johon tavara on asetettu

– –

muissa kuin 203 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa, jollei todeta, etteivät nämä laiminlyönnit tosiasiallisesti vaikuta väliaikaisen varastoinnin tai kyseisen tullimenettelyn oikeaan toimintaan”.

9 Tullikoodeksin 239 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuonti- tai vientitullit voidaan palauttaa taikka peruuttaa muissa kuin 236, 237 ja 238 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa, jotka:

— määritetään komiteamenettelyä noudattaen,

— johtuvat olosuhteista, joissa ei voida osoittaa asianomaisen syyllistyneen vilpilliseen menettelyyn tai ilmeiseen laiminlyöntiin. Tilanteet, joissa tätä säännöstä voidaan soveltaa, sekä tällöin noudatettavaa menettelyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritellään komiteamenettelyä noudattaen. Palauttamiselle tai peruuttamiselle voidaan asettaa erityisehtoja.

2. Tullit on palautettava tai peruutettava 1 kohdassa tarkoitetuista syistä hakemuksesta, joka on esitettävä kyseiselle tullitoimipaikalle 12 kuukauden määräajassa siitä päivästä, jona tullit on annettu tiedoksi velalliselle.

Tätä määräaikaa voidaan kuitenkin tulliviranomaisten luvalla pidentää asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa.”

Soveltamisasetus

10 Soveltamisasetuksen 365 artiklassa, joka oli voimassa 30.6.2009 asti, säädettiin seuraavaa:

”1. Jos passitusilmoituksen kappaletta 5 ei palauteta lähtöjäsenvaltion tulliviranomaisille kahden kuukauden kuluessa passitusilmoituksen hyväksymisestä, viranomaisten on ilmoitettava asiasta passituksesta vastaavalle ja pyydettävä tätä toimittamaan todisteet menettelyn päättymisestä.

1 a. Sovellettaessa 2 jakson 7 alajakson säännöksiä ja jos lähtöjäsenvaltion tulliviranomaiset eivät ole vastaanottaneet saapumisilmoitussanomaa sen määräajan kuluessa, jossa tavarat on esitettävä määrätullitoimipaikassa, kyseisten viranomaisten on ilmoitettava asiasta passituksesta vastaavalle ja pyydettävä tätä toimittamaan todisteet menettelyn päättymisestä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut todisteet voidaan toimittaa tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla esittämällä määräjäsenvaltion tulliviranomaisten oikeaksi todistama asiakirja, jossa kyseiset tavarat yksilöidään ja vahvistetaan, että ne on esitetty määrätoimipaikassa tai 406 artiklaa sovellettaessa hyväksytylle vastaanottajalle.

3. Yhteisön passitusmenettelyä pidetään päättyneenä myös, jos passituksesta vastaava esittää tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla tulliasiakirjan tai sen jäljennöksen taikka valokopion, jolla osoitetaan, että tavaroille on osoitettu jokin tulliselvitysmuoto kolmannessa maassa, ja jossa kyseiset tavarat yksilöidään. Jäljennöksen tai valokopion on oltava joko alkuperäisen asiakirjan vahvistaneen elimen tai kyseisen kolmannen maan viranomaisen taikka jonkin jäsenvaltion viranomaisten oikeaksi todistama.”

11 Soveltamisasetuksen 366 artiklassa, joka on ollut voimassa 1.7.2008 alkaen, säädetään seuraavaa:

”1. Passituksesta vastaava voi toimittaa todisteet menettelyn päättymisestä ilmoituksessa mainitun määräajan kuluessa tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla esittämällä määräjäsenvaltion tulliviranomaisten oikeaksi todistaman asiakirjan, jossa kyseiset tavarat tunnistetaan ja jossa vahvistetaan, että ne on esitetty määrätoimipaikassa tai 406 artiklaa sovellettaessa valtuutetulle vastaanottajalle.

2. Yhteisön passitusmenettelyn katsotaan päättyneen myös, jos passituksesta vastaava esittää tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla jonkin seuraavista asiakirjoista:

a) jossakin kolmannessa maassa laadittu tulliasiakirja, jolla tavaroille on osoitettu jokin tulliselvitysmuoto;

b) kolmannessa maassa laadittu asiakirja, jonka kyseisen maan tulliviranomaiset ovat vahvistaneet ja jolla todistetaan, että tavaroiden katsotaan olevan vapaassa liikkeessä kyseisessä kolmannessa maassa.

3. Edellä 2 kohdassa mainitut asiakirjat voidaan korvata niiden jäljennöksillä tai valokopioilla, jotka ovat alkuperäisten asiakirjojen vahvistaneen elimen, asianomaisten kolmansien maiden viranomaisten tai jonkin jäsenvaltion viranomaisten oikeaksi todistamia.”

12 Soveltamisasetuksen 859 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Seuraavia on pidettävä sellaisina [tulli]koodeksin 204 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina laiminlyönteinä, jotka eivät tosiasiallisesti vaikuta väliaikaisen varastoinnin tai tullimenettelyn asianmukaiseen toimintaan, jos:

— niillä ei yritetä luvatta siirtää tavaraa pois tullivalvonnasta,

— ne eivät osoita asianomaisen ilmeistä huolimattomuutta,

— tavaran edellyttämien toimenpiteiden toteuttamiseksi tarvittavat muodollisuudet suoritetaan jälkikäteen:

– –

6) väliaikaisessa varastossa olevan tai tullimenettelyyn asetetun tavaran vienti yhteisön tullialueen ulkopuolelle taikka sen siirto 799 artiklassa tarkoitetun valvontatyypin I mukaiselle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon tarvittavia muodollisuuksia suorittamatta;

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13 B & S, joka on logistiikkapalvelujen tarjoaja, teki passituksesta vastaavana 3.7.2006, 13.8.2007 ja 18.12.2007 sähköiset ilmoitukset elintarvikkeiden asettamisesta passitusmenettelyyn. Kussakin ilmoituksessa ilmoitettiin lähtötoimipaikaksi Moerdijkin (Alankomaat) tullitoimipaikka ja vastaavasti määrätoimipaikoiksi Bremerhavenin (Saksa), Antwerpenin (Belgia) ja jälleen Bremerhavenin tullitoimipaikat.

14 Lähtötoimipaikka ilmoitti B & S:lle 4.8.2006, 26.9.2007 ja 24.1.2008, ettei se ollut vastaanottanut tarvittavaa palautuskappaletta tai sähköistä palautusilmoitusta. Kyseinen toimipaikka pyysi toimittamaan näyttöä siitä, että nämä menettelyt olivat päättyneet asianmukaisesti, minkä seurauksena B & S toimitti useita kuljetukseen liittyviä kaupallisia asiakirjoja eli niin kutsuttuja ”bill of lading” -asiakirjoja.

15 Vastauksena verohallinnon verotarkastajan (Inspecteur van de Belastingdienst, jäljempänä tarkastaja) esittämään tutkimuspyyntöön määrätoimipaikat ilmoittivat, ettei niille ollut esitetty mitään tavaroita tai niihin liittyviä passitusasiakirjoja. Tässä tilanteessa tarkastaja arvioi, etteivät B & S:n toimittamat kaupalliset asiakirjat olleet soveltamisasetuksen 365 tai 366 artiklan mukaisia, joten passitusmenettelyjä ei voitu katsoa päättyneiksi, ja osoitti 24.5.2007, 1.7.2008 ja 4.11.2008 tullikoodeksin 203 artiklan nojalla B & S:lle tullien maksuunpanopäätökset sillä perusteella, että se oli siirtänyt kyseiset tavarat pois tullivalvonnasta.

16 B & S teki kahdesta maksuunpanopäätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kolmannesta maksuunpanopäätöksestä palautuspyynnön. Tässä yhteydessä B & S esitti lisää asiakirjoja, erityisesti kyseisten tavaroiden vastaanottotodistukset, jotka olivat antaneet niiden vastaanottajat eli Yhdistyneiden kansakuntien (YK) sotilasjoukot Abidjanissa (Norsunluurannikko), Pohjois-Atlantin liiton (NATO) sotilasjoukot Kabulissa (Afganistan) ja YK:n sotilasjoukot Port-au-Princessä (Haiti). Tarkastaja ei ollut tyytyväinen näihin uusiin asiakirjoihin ja piti maksuunpanopäätökset voimassa.

17 B & S nosti tarkastajan päätöksistä kanteen Rechtbank Haarlemissa (Haarlemin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin). Kyseinen tuomioistuin kumosi nämä päätökset sillä perusteella, että B & S:n toimittamat asiakirjat osoittivat, että tullikoodeksin 204 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

luettuna yhdessä soveltamisasetuksen 859 artiklan 6 alakohdan kanssa, mukaisesti laiminlyönti ei tosiasiallisesti vaikuttanut näiden menettelyjen oikeaan toimintaan, koska B & S:n toimittamat asiakirjat osoittivat, että tavarat oli viety Euroopan unionin tullialueen ulkopuolelle.

18 Tarkastaja valitti tästä Rechtbank Haarlemin (Haarlemin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin) tuomiosta Gerechtshof te Amsterdamiin (Amsterdamin muutoksenhakutuomioistuin). Tämä jälkimmäinen tuomioistuin totesi ensinnäkin, että tarkastaja oli perustellusti voinut katsoa, ettei mitään tavaroita ollut esitetty määrätoimipaikalle tullikoodeksin 92 ja 96 artiklassa säädetyllä tavalla. Seuraavaksi se totesi, etteivät mitkään B & S:n esittämät asiakirjat täyttäneet soveltamisasetuksen 365 artiklan 3 kohdassa tai 366 artiklan 2 ja 3 kohdassa asetettuja pakottavia edellytyksiä. Lopulta Gerechtshof te Amsterdam (Amsterdamin muutoksenhakutuomioistuin) katsoi tuomioon Hamann International (C-337/01, EU:C:2004:90) viitaten, että vaikka tavarat oli viety Euroopan unionin tullialueen ulkopuolelle, passitusmenettelyn päättämisen laiminlyönti merkitsi näiden tavaroiden siirtämistä pois tullivalvonnasta ja synnytti tullivelan tullikoodeksin 203 artiklan mukaisesti.

19 B & S teki tästä tuomiosta kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Hoge Raad der Nederlandeniin (Alankomainen ylimmän oikeusasteen tuomioistuin). Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Gerechtshof te Amsterdam (Amsterdamin muutoksenhakutuomioistuin) on oikein päätellyt, että kyseiset passitusmenettelyt eivät olleet tullikoodeksin 92 artiklassa tarkoitetulla tavalla päättyneet ja että niiden ei voitu katsoa päättyneen soveltamisasetuksen 365 artiklan 3 kohdassa tai 366 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin arvioi kuitenkin, että tuomiota X (C-480/12, EU:C:2014:329) olisi mahdollista tulkita siten, että tullivelka ei voi syntyä tullikoodeksin 203 artiklan nojalla, kun on osoitettu, että tavaroita ei ole saatettu unionissa taloudelliseen vaihdantaan tullaamatta.

20 Siinä tapauksessa, että passitusmenettelyn sääntöjenmukaista päättämistä koskevan velvollisuuden laiminlyönti ei merkitse tavaran siirtämistä pois tullivalvonnasta, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, voidaanko tullikoodeksin 204 artiklan 1 kohdan a alakohdan, luettuna yhdessä soveltamisasetuksen 859 artiklan kolmannen luetelmakohdan ja 6 alakohdan kanssa, nojalla katsoa, ettei tällainen laiminlyönti tosiasiallisesti vaikuta kyseisen menettelyn oikeaan toimintaan.

21 Tässä tilanteessa Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylimmän oikeusasteen tuomistuin) päätti lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko tullikoodeksin 203 ja 204 artiklaa, luettuina yhdessä soveltamisasetuksen 859 artiklan (ja erityisesti sen 6 alakohdan) kanssa, tulkittava siten, että jos passitusmenettely ei ole päättynyt, mutta on kuitenkin esitetty asiakirjoja, joiden perusteella on uskottavaa, että tavarat on viety Euroopan unionin tullialueen ulkopuolelle, passitusmenettelyn päättymättömyys ei johda tullivelan syntymiseen sen johdosta, että tavara on siirretty pois tullivalvonnasta tullikoodeksin 203 artiklan mukaisessa merkityksessä vaan se johtaa tullivelan syntymiseen tullikoodeksin 204 artiklan perusteella?

2) Onko soveltamisasetuksen 859 artiklan 6 alakohtaa tulkittava siten, että tämä säännös koskee yksinomaan tavaroiden (jälleen)vientiin liittyvien velvollisuuksien (tai yhden niistä), sellaisina kuin ne määritellään tullikoodeksin 182 ja 183 artiklassa, suorittamatta jättämistä? Vai onko ilmaisua ’tarvittavia muodollisuuksia suorittamatta’ tulkittava siten, että ’tarvittavat muodollisuudet’ käsittävät myös muodollisuudet, jotka tulee täyttää ennen (jälleen)vientiä sen tullimenettelyn, johon tavarat on asetettu, päättämiseksi?

3) Mikäli jälkimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko soveltamisasetuksen 859 artiklan kolmatta luetelmakohtaa tulkittava siten, ettei se seikka, ettei edellä toisessa ennakkoratkaisukysymyksessä tarkoitettuja muodollisuuksia ole suoritettu, ole esteenä sille, että nyt käsillä olevan kaltaisessa tapauksessa – jossa asiakirjoilla on todistettu, että tavarat on viety

Euroopan unionissa tapahtuneen kuljetuksen jälkeen unionin tullialueen ulkopuolelle – voidaan katsoa edellytyksen siitä, että ’tavaran edellyttämien toimenpiteiden toteuttamiseksi tarvittavat muodollisuudet suoritetaan jälkikäteen’, tulleen täytetyksi?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

22 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko tullikoodeksin 203 ja 204 artiklaa tulkittava sitten, että jos velvollisuutta esittää passitusmenettelyyn asetettu tavara määrätoimipaikassa ei noudateta, tästä laiminlyönnistä syntyy tullivelka, joka perustuu lähtökohtaisesti tullikoodeksin 204 artiklaan eikä sen 203 artiklaan, kun kyseinen tavara on viety unionin tullialueen ulkopuolelle ja kun kyseisen menettelyn haltija ei pysty toimittamaan soveltamisasetuksen 365 artiklan 3 kohdan tai 366 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisia asiakirjoja.

23 Alustavasti on todettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista tiedoista käy yhtäältä ilmi, että pääasiassa kyseessä olevia tavaroita ei ole esitetty niiden määrätoimipaikoissa, ja toisaalta, että B & S:n tarkastajalle toimittamat asiakirjat, jotka on mainittu tämän tuomion 14 ja 16 kohdassa, osoittavat, että kyseiset tavarat on todellakin viety unionin tullialueen ulkopuolelle. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin, etteivät nämä asiakirjat täytä niitä näyttövaatimuksia, joista on säädetty soveltamisasetuksen 365 artiklan 3 kohdassa tai 366 artiklan 2 ja 3 kohdassa.

24 Kyseinen tuomioistuin päättelee näistä seikoista, että pääasiassa kyseessä olevat passitusmenettelyt eivät ole päättyneet tullikoodeksin 92 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja että niiden ei voida myöskään katsoa päättyneen soveltamisasetuksen 365 artiklan 3 kohdassa tai 366 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Kukaan unionin tuomioistuimessa käsiteltävän asian asianosaisista ei ole kiistänyt näitä päätelmiä.

25 Tullikoodeksin 203 ja 204 artiklan soveltamisaloista on palautettava mieleen, että näillä artikloilla on eri soveltamisalat. Ensin mainittu artikla koskee toimenpiteitä, jotka johtavat tavaran siirtämiseen pois tullivalvonnasta, kun taas viimeksi mainittu artikla koskee sellaisia eri tullimenettelyihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä ja ehtojen noudattamatta jättämisiä, joilla ei ole vaikutusta tullivalvontaan (tuomio DSV Road, C-187/14, EU:C:2015:421, 22 kohta).

26 Tullikoodeksin 204 artiklan sanamuodosta käy ilmi, että kyseistä säännöstä sovelletaan ainoastaan tapauksissa, jotka eivät kuulu tullikoodeksin 203 artiklan soveltamisalaan (tuomio DSV Road, C-187/14, EU:C:2015:421, 23 kohta).

27 Tästä seuraa, että sen ratkaisemiseksi, kumman artiklan perusteella tuontitullivelka on syntynyt, on ennen muuta tutkittava, onko kyseessä tullikoodeksin 203 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tilanne, jossa tavarat on siirretty pois tullivalvonnasta. Tullikoodeksin 204 artiklan säännökset voivat tulla sovellettaviksi ainoastaan, jos vastaus tähän kysymykseen on kieltävä (tuomio DSV Road, C-187/14, EU:C:2015:421, 24 kohta).

28 Erityisesti tullikoodeksin 203 artiklan 1 kohtaan sisältyvän tullivalvonnasta poissiirtämisen käsitteen osalta on muistutettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tämän käsitteen on katsottava käsittävän kaikki toimenpiteet tai laiminlyönnit, joiden seurauksena toimivaltainen tulliviranomainen hetkellisestikin estyy pääsemästä käsiksi tullivalvonnan alaiseen tavaraan ja toteuttamasta tullikoodeksin 37 artiklan 1 kohdan mukaisia tarkastustoimia (tuomio DSV Road, C-187/14, EU:C:2015:421, 25 kohta).

29 Jotta tullivalvonnasta poissiirtäminen toteutuu, riittää, että tavara on objektiivisesti siirretty mahdollisten tullitarkastusten ulottumattomiin riippumatta siitä, ovatko toimivaltaiset viranomaiset tosiasiallisesti suorittaneet niitä (tuomio SEK Zollagentur, C-75/13, EU:C:2014:1759, 32 kohta).

30 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 25–29 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, on todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tilanne, jota on kuvattu tämän tuomion 23 ja 24 kohdassa, ei kuulu tullikoodeksin 204 artiklan soveltamisalaan, vaan se kuuluu tullikoodeksin 203 artiklan soveltamisalaan.

31 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 25 ja 26 kohdassa, tullikoodeksin 96 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyllä passitusmenettelyn haltijan velvollisuudella esittää tavara määrätoimipaikassa on nimittäin ratkaiseva merkitys tullivalvonnan toiminnalle tällaisessa menettelyssä, koska tullikoodeksin 92 artiklan 2 kohdan mukaisesti tämän esittämisen myötä tulliviranomaiset pystyvät lähtötoimipaikassa saatavilla olevia ja määrätoimipaikassa saatavilla olevia tietoja vertaamalla toteamaan, onko menettely asianmukaisesti päättynyt.

32 Siten pääsiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa velvollisuuden, jonka mukaan tavara on esitettävä määrätoimipaikassa ennen sen poistumista unionin tullialueelta, laiminlyönnin seurauksena toimivaltaiset viranomaiset estyvät toteuttamasta yhtä tullikoodeksin 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tullitarkastuksista eli tullikoodeksin 92 artiklan 2 kohdan mukaista tarkastusta, joka on ratkaiseva passitusmenettelyn toiminnan kannalta, koska sen perusteella nämä viranomaiset voivat todeta, onko menettely asianmukaisesti päättynyt. Tällainen laiminlyönti merkitsee tullikoodeksin 203 artiklan mukaista tullivalvonnasta poissiirtämistä, kun soveltamisasetuksen 365 artiklan 3 kohdassa tai 366 artiklan 2 ja 3 kohdassa asetetut vaatimukset, joiden nojalla voidaan katsoa tällainen menettely päättyneeksi huolimatta siitä, että tavaraa ei ole esitetty määrätoimipaikassa, eivät myöskään täyty.

33 Siltä osin kuin Euroopan komissio katsoo, että asiassa ei ole kyse tullivalvonnasta poissiirtämisestä, koska pääasiassa kyseessä olevat tavarat olivat tulliviranomaisten valvonnassa siihen asti, että ne vietiin unionin tullialueen ulkopuolelle, on todettava, että kun B & S on laiminlyönyt tullikoodeksin 96 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisen velvollisuutensa esittää nämä tavarat niiden määrätoimipaikoissa ennen niiden viemistä unionin tullialueen ulkopuolelle, se on siirtänyt nämä tavarat pois tullivalvonnasta jo ennen kuin ne ovat poistuneet tältä tullialueelta.

34 Lisäksi on todettava, että pelkästään se seikka, että pääasiassa kyseessä olevat tavarat on viety unionin tullialueen ulkopuolelle, ei ole esteenä sille, että velvollisuuden, jonka mukaan nämä tavarat on esitettävä niiden määrätoimipaikoissa, laiminlyöntiä pidetään ”tullivalvonnasta poissiirtämisenä”, jonka seurauksena syntyy tullikoodeksin 203 artiklaan perustuva tullivelka. Unionin tuomioistuin on nimittäin jo todennut, että tällaisesta poissiirtämisestä oli kyse siitä huolimatta, ettei kyseisiä tavaroita ollut saatettu unionissa taloudelliseen vaihdantaan sääntöjenvastaisesti.

35 Siten tuomiossa Hamann International (C-337/01, EU:C:2004:90), unionin tuomioistuin totesi erityisesti sen 21–24, 32 ja 36 kohdasta ilmenevällä tavalla, että kyseisen tuomion taustalla olleen asian olosuhteet huomioon ottaen tavaran passitusmenettelyyn asettamista koskevan velvollisuuden laiminlyönti merkitsi tullikoodeksin 203 artiklan mukaisesti tullivalvonnasta poissiirtämistä, vaikka kyseinen tavara oli viety unionin tullialueen ulkopuolelle. Tuomiossa SEK Zollagentur (C-75/13, EU:C:2014:1759) unionin tuomioistuin katsoi erityisesti sen 18 ja 33 kohdasta ilmenevällä tavalla, että tavaroiden passitusasiakirjan tilapäistä erottamista tässä asiakirjassa mainittujen tavaroiden yhteydestä oli pidettävä ”kyseisten tavaroiden siirtämisenä pois tullivalvonnasta” tässä artiklassa tarkoitetulla tavalla, vaikka kyseiset tavarat oli saatettu asianmukaisesti taloudelliseen vaihdantaan unionissa, kun ne on luovutettu vapaaseen liikkeeseen.

36 On lisäksi muistutettava, että tuontitullien taloudellinen luonne ei estä tullivelan syntymistä tullikoodeksin 203 artiklan 1 kohdan perusteella tilanteessa, jossa tavarat on viety unionin tullialueen ulkopuolelle, koska tullikoodeksin 239 artiklassa säädetään lain mukaan kannettavien tullien palauttamisesta tai peruuttamisesta tietyin ehdoin (ks. vastaavasti tuomio Hamann International, C-337/01, EU:C:2004:90, 34 kohta).

37 Lopuksi on todettava, että tämän tuomion 30 kohdassa tehtyä päätelmää ei myöskään voida saattaa kyseenalaiseksi ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen esittämällä ja B & S:n esiin tuomalla perustelulla, jonka mukaan tuomiosta X (C-480/12, EU:C:2014:329) seuraa, että velvollisuuden, jonka mukaan pääasiassa kyseessä olevat tavarat on esitettävä niiden määrätoimipaikoissa, laiminlyönti ei synnytä tullivelkaa tullikoodeksin 203 artiklan nojalla siltä osin kuin näiden tavaroiden vienti unionin tullialueen ulkopuolelle on poistanut riskin siitä, että ne saatetaan sääntöjenvastaisesti taloudelliseen vaihdantaan unionissa.

38 Kyseisen tuomion 37 kohdasta ja sen taustalla olleen asian tosiseikkojen esittelystä nimittäin käy ilmi, että se koski tapausta, jossa kyseessä olleet tavarat oli esitetty määrätoimipaikassa, vaikkakin myöhässä. Pääasiassa kyseessä olevia tavaroita sen sijaan ei ole lainkaan esitetty niiden määrätoimipaikoissa siten, että viranomaiset voisivat varmistaa, että passitusmenettely on asianmukaisesti päättynyt.

39 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 30 ja 31 kohdassa, kun otetaan huomioon edellä tämän tuomion 35 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, tuomiosta X (C-480/12, EU:C:2014:329) ei voida päätellä, että siinä ilmaistaisiin yleinen sääntö, jonka mukaan pelkästään näyttö siitä, ettei tavaroita ole saatettu unionissa taloudelliseen vaihdantaan sääntöjenvastaisesti, riittäisi sellaisenaan sulkemaan pois sen, että tavarat on siirretty pois tullivalvonnasta, tai tullivelan syntymisen tullikoodeksin 203 artiklan perusteella.

40 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 203 ja 204 artiklaa on tulkittava siten, että jos velvollisuutta esittää passitusmenettelyyn asetettu tavara määrätoimipaikassa ei noudateta, tästä laiminlyönnistä syntyy tullivelka, joka ei perustu tullikoodeksin 204 artiklaan, vaan se perustuu sen 203 artiklaan, kun kyseinen tavara on viety unionin tullialueen ulkopuolelle ja kun kyseisen menettelyn haltija ei pysty toimittamaan soveltamisasetuksen 365 artiklan 3 kohdan tai 366 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisia asiakirjoja.

Toinen ja kolmas kysymys

41 On todettava, että toisen ja kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen kohteena olevaa soveltamisasetuksen 859 artiklaa ei voida soveltaa tullikoodeksin 203 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa. Näin ollen, kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, toiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92, sellaisena kuin se on muutettuna 20.11.2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1791/2006, 203 ja 204 artiklaa on tulkittava siten, että jos velvollisuutta esittää yhteisön ulkoiseen passitusmenettelyyn asetettu tavara määrätoimipaikassa ei noudateta, tästä laiminlyönnistä syntyy tullivelka, joka ei perustu asetuksen N:o 2913/92 204 artiklaan, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1791/2006, vaan se perustuu asetuksen N:o 2913/92 203 artiklaan, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1791/2006, kun kyseinen tavara on viety Euroopan unionin tullialueen ulkopuolelle ja kun kyseisen menettelyn haltija ei pysty toimittamaan tietyistä asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 365 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna 4.5.2001 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 993/2001, 3 kohdan tai asetuksen N:o 2454/93 366 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna 17.11.2008 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1192/2008, 2 ja 3 kohdan mukaisia asiakirjoja.

Allekirjoitukset